

ANKARA ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ

BLM4522 AĞ TABANLI PARALEL DAĞITIM SİSTEMLERİ

21290266 Beyzanur Özçelik

Github repo: https://github.com/beyzanurozcelik/ag tabanli prog

Drive:

https://drive.google.com/drive/folders/14XrrUx3F cBOQJT05wU9o0x AGQB5We66?usp=sharings

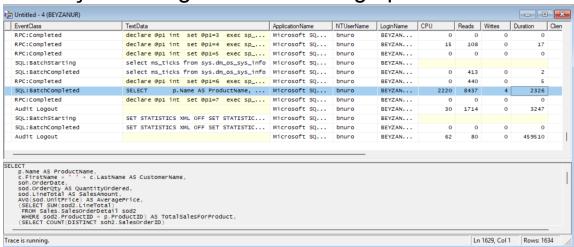
Database olarak Microsoft'un yayınladığı AdventureWorks db'si kullanılmıştır.

Video kayıtları, ekran görüntüleri ve sql dosyaları githuba yüklenmiştir.

1. Veritabanı Performans Optimizasyonu ve İzleme

Veritabanı İzleme: SQL Profiler ile sorgu performansı izlendi.

Karmaşık bir sorgu süresince sorgu performansı:

 Sorgu İyileştirme: Sorgu üzerinde yapılan iyileştirmelerle sorgu performansı arttırıldı.

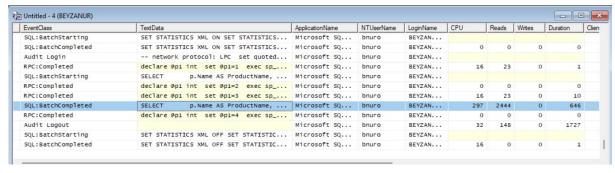
Eski sorgu:

```
SELECT
  p.Name AS ProductName,
  c.FirstName + ' ' + c.LastName AS CustomerName,
  soh.OrderDate,
  sod.OrderQty AS QuantityOrdered,
  sod.LineTotal AS SalesAmount,
  AVG(sod.UnitPrice) AS AveragePrice,
  (SELECT SUM(sod2.LineTotal)
  FROM Sales.SalesOrderDetail sod2
  WHERE sod2.ProductID = p.ProductID) AS TotalSalesForProduct,
  (SELECT COUNT(DISTINCT soh2.SalesOrderID)
  FROM Sales.SalesOrderHeader soh2
  WHERE soh2.CustomerID = soh.CustomerID) AS NumberOfOrders,
  DATEDIFF(DAY, soh.OrderDate, GETDATE()) AS DaysSinceOrder
  Sales.SalesOrderHeader soh,
  Sales.SalesOrderDetail sod,
  Production.Product p,
  Sales. Customer cust,
  Person.Person c
```

```
WHERE
  soh.SalesOrderID = sod.SalesOrderID
  AND sod.ProductID = p.ProductID
  AND soh.CustomerID = cust.CustomerID
  AND cust.PersonID = c.BusinessEntityID
  AND soh.OrderDate BETWEEN '2010-01-01' AND '2013-01-01'
  AND p.Color = 'Black'
  AND sod.UnitPrice > 50
GROUP BY
  p.Name,
  c.FirstName,
  c.LastName,
  soh.OrderDate,
  sod.OrderQty,
  sod.LineTotal,
  p.ProductID,
  soh.CustomerID
ORDER BY
  TotalSalesForProduct DESC,
  DaysSinceOrder ASC;
Optimize edilmiş sorgu:
SELECT
  p.Name AS ProductName,
  SUM(sod.LineTotal) AS TotalSales,
  AVG(sod.UnitPrice) AS AvgPrice,
  c.FirstName + ' ' + c.LastName AS CustomerName,
  soh.OrderDate
FROM Sales.SalesOrderHeader AS soh
JOIN Sales.SalesOrderDetail AS sod ON soh.SalesOrderID = sod.SalesOrderID
JOIN Production. Product AS p ON sod. ProductID = p. ProductID
JOIN Sales.Customer AS cust ON soh.CustomerID = cust.CustomerID
JOIN Person.Person AS c ON cust.PersonID = c.BusinessEntityID
WHERE soh. OrderDate BETWEEN '2011-01-01' AND '2012-01-01'
AND p.Color = 'Black'
GROUP BY p.Name, c.FirstName, c.LastName, soh.OrderDate
```

Yeni performans:

ORDER BY TotalSales DESC;

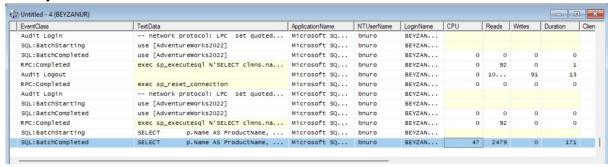

Indexleme: Indexleme yapılarak sorgu performansı daha da iyileştirildi.

```
    USE AdventureWorks2022;
    GO
    CREATE NONCLUSTERED INDEX IX_SalesOrderHeader_OrderDate
    ON Sales.SalesOrderHeader (OrderDate, CustomerID);
    CREATE NONCLUSTERED INDEX IX_Product_Color
    ON Production.Product (Color);
    CREATE NONCLUSTERED INDEX IX_Customer_PersonID
    ON Sales.Customer (PersonID);
```

- CREATE NONCLUSTERED INDEX IX_Sales_SalesOrderDetails
- ON Sales.SalesOrderDetail (ProductID) INCLUDE (LineTotal, UnitPrice);

Son performans:

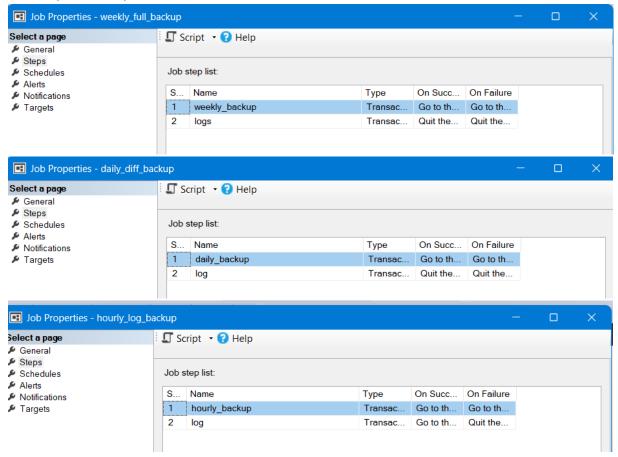
Veri Yöneticisi Rolleri:

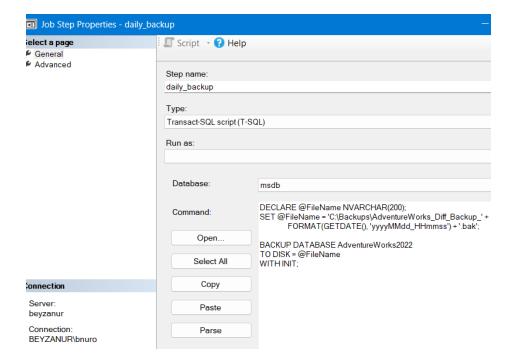
4	VeriYoneticiRolu	SELECT	GRANT	DATABASE
5	beyzanur	CONNECT	GRANT	DATABASE

Burada beyzanur kullanıcısı dışındaki kullanıcılara sadece görüntüleme izni, beyzanur kullanıcısına select ve backup izinleri verildi.

2. Veritabanı Yedekleme ve Felaketten Kurtarma Planı

Tam, Artık, Fark Yedeklemeleri:

Zamanlayıcılarla Yedekleme:

SQL Server Agent kullanılarak oluşturulan yedekleme joblarında schedule özelliği kullanılarak otomatik yedekleme gerçekleştirilmiştir.

Felaketten Kurtarma Senaryoları:

Alınan tam, artık ve fark yedeklemeleri yanlışlıkla silinen veri tabanını kurtarmak için yeniden yükleniyor. Felaket kurtarma senaryosu gereğince haftada 1 tam yedek, her gün 21.00'da artık yedek ve her saat başı fark yedek alınmıştır. Felaket durumunu(DBnin silinmesi) simüle ederken kurtarma aşamasında bu yedekler kullanılmıştır.

```
DROP DATABASE AdventureWorks2022;
■ RESTORE DATABASE AdventureWorks2022
 FROM DISK = 'C:\Backups\AdventureWorks_Full_Backup_20250423.bak'
 WITH NORECOVERY, REPLACE;
RESTORE DATABASE AdventureWorks2022
 FROM DISK = 'C:\Backups\AdventureWorks Diff Backup 20250424 210001.bak'
 WITH NORECOVERY;
RESTORE DATABASE AdventureWorks2022
 FROM DISK = 'C:\Backups\AdventureWorks_Log_Backup_20250424_210001.bak'
 WITH NORECOVERY;

    □ RESTORE DATABASE AdventureWorks2022

 FROM DISK = 'C:\Backups\AdventureWorks_Log_Backup_20250424_220001.bak'
WITH RECOVERY;

    Messages

   Processed 25376 pages for database 'AdventureWorks2022', file 'AdventureWorks2022' on file 1.
   Processed 2 pages for database 'AdventureWorks2022', file 'AdventureWorks2022 log' on file 1.
   RESTORE DATABASE successfully processed 25378 pages in 0.140 seconds (1416.155 MB/sec).
   Processed 26312 pages for database 'AdventureWorks2022', file 'AdventureWorks2022' on file 1.
   Processed 2 pages for database 'AdventureWorks2022', file 'AdventureWorks2022_log' on file 1.
   RESTORE DATABASE successfully processed 26314 pages in 0.100 seconds (2055.742 MB/sec).
   Processed 26312 pages for database 'AdventureWorks2022', file 'AdventureWorks2022' on file 1.
   Processed 2 pages for database 'AdventureWorks2022', file 'AdventureWorks2022 log' on file 1.
   RESTORE DATABASE successfully processed 26314 pages in 0.102 seconds (2015.433 MB/sec).
   Processed 26360 pages for database 'AdventureWorks2022', file 'AdventureWorks2022' on file 1.
   Processed 2 pages for database 'AdventureWorks2022', file 'AdventureWorks2022_log' on file 1.
   RESTORE DATABASE successfully processed 26362 pages in 0.127 seconds (1621.647 MB/sec).
   Completion time: 2025-04-24T22:57:35.8906258+03:00
```

3. Veritabanı Yedekleme ve Otomasyon Çalışması

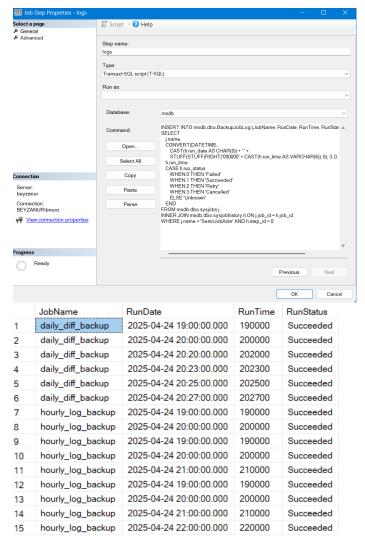
• **SQL Server Agent:** Veri tabanı yedekleri SQL Server Agent jobları kullanılarak oluşturulmuştur.

```
■ SQL Server Agent
■ Jobs
■ syspolicy_purge_history
■ weekly_full_backup
■ daily_diff_backup
■ hourly_log_backup

Job Activity Monitor
```

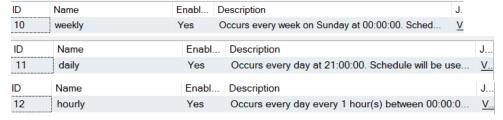
T-SQL Scripting:

T-SQL ile yedekleme raporları oluşturulmuştur.

Otomatik Yedekleme:

SQL Server Agent kullanılarak oluşturulan yedekleme joblarında schedule özelliği kullanılarak otomatik yedekleme gerçekleştirilmiştir.

4. Veritabanı Yük Dengeleme ve Dağıtık Veritabanı Yapıları

• Yük Dengeleme: SQL Server'ı Database Mirroring kullanarak yapılandırma.

4.1. İki SQL Server Instance Kur

Bilgisayarıma iki ayrı SQL Server örneği (instance) kurdu. Birisi MSSQLSERVER diğeri BEYZANUR2. Kurulum sırasında farklı instance adı verdi ki bunlar ayrı hizmet olarak çalışsın.

4.2. Aynı Veritabanını Her İki Instance'a Yükle

İlk olarak, birinci instance'ta (MSSQLSERVER) bir veritabanı (TestDB) oluşturup yedeğini aldım. İkinci instance'a (BEYZANUR), bu yedeği WITH NORECOVERY seçeneğiyle yükledim. Bu, veritabanını mirroring için "hazır ama çalışmıyor" durumda bırakır.

4.3. Her Instance'ta Mirroring Endpoint Tanımla

Her iki instance için birer mirroring endpoint tanımladım. Bu endpoint'ler, instance'ların birbirine bağlanabilmesi için TCP portu üzerinden iletişim kurmasını sağlıyor. Her endpoint farklı bir portta dinleniyor. (5022 ve 5023).

5. Veritabanı Partner Ayarlarını Yap

İlk olarak, principal instance'tan mirror instance'ın adresi tanımladım.(TCP://BEYZANUR2:5023). Ardından mirror instance'tan da principal'ın adresini (TCP://MSSQLSERVER:5022) tanımladım. Bu komutlar, iki instance'ın birbirini tanımasını sağlar.

```
SQLQuery1.sql - B...YZANUR\bnuro (62))* 😕 🗶
                                                     -- Mirror Server'da:
    -- Principal Server'da:
   CREATE ENDPOINT Mirroring
                                                   □CREATE ENDPOINT Mirroring
    STATE = STARTED
                                                     STATE = STARTED
     AS TCP (LISTENER PORT = 5022)
                                                     AS TCP (LISTENER PORT = 5023)
     FOR DATABASE_MIRRORING (
                                                     FOR DATABASE MIRRORING (
        ROLE = PARTNER
                                                          ROLE = PARTNER
90 % 🔻 🔻
                                                90 %
Messages

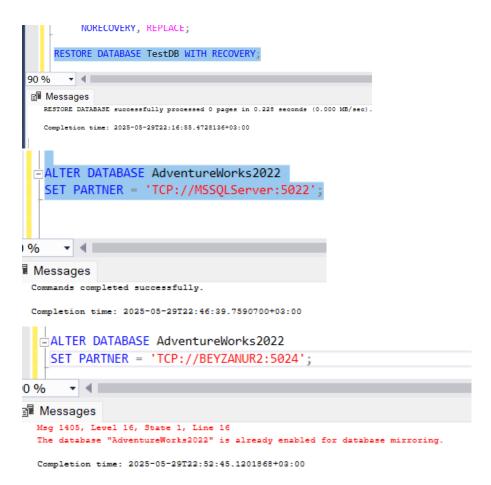
    Messages

  Commands completed successfully
                                                   Commands completed successfully.
  Completion time: 2025-05-29T21:57:29.0756303+03:00
                                                   Completion time: 2025-05-29T22:03:46.7600895+03:00
```

```
BACKUP DATABASE AdventureWorks2022
     TO DISK = 'C:\Backups\TestDB.bak';
     BACKUP LOG AdventureWorks2022
     TO DISK = 'C:\Backups\TestDB.trn';
    ALTER DATABASE AdventureWorks2022 SET RECOVERY FULL;
00 %
■ Messages
   Processed 3 pages for database 'AdventureWorks2022', file 'AdventureWorks2022 log' on file 1
   BACKUP LOG successfully processed 3 pages in 0.004 seconds (5.859 MB/sec).
   Completion time: 2025-05-29T22:10:30.8541247+03:00
   ERESTORE DATABASE TestDB
      FROM DISK = 'C:\Backups\TestDB.bak'
      WITH MOVE 'AdventureWorks2022' TO 'C:\SQLData\TestDB.mdf',
            MOVE 'AdventureWorks2022_log' TO 'C:\SQLData\TestDB_log.ldf',
            NORECOVERY,
90 %

    Messages

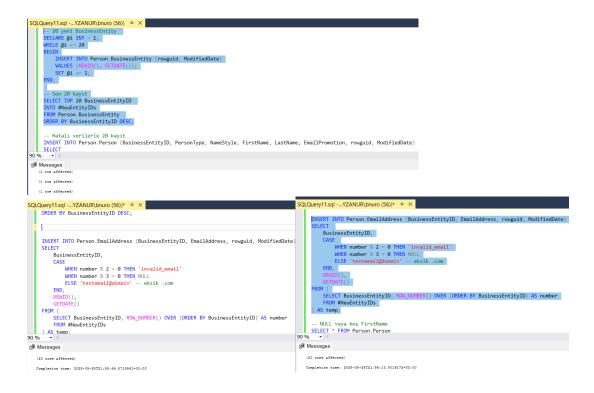
   Processed 26448 pages for database 'TestDB', file 'AdventureWorks2022' on file 1.
   Processed 2 pages for database 'TestDB', file 'AdventureWorks2022_log' on file 1.
RESTORE DATABASE successfully processed 26450 pages in 0.099 seconds (2087.239 MB/sec).
                    s for database 'TestDB', file 'AdventureWorks2022_log' on file 1.
```


5. Veri Temizleme ve ETL Süreçleri Tasarımı

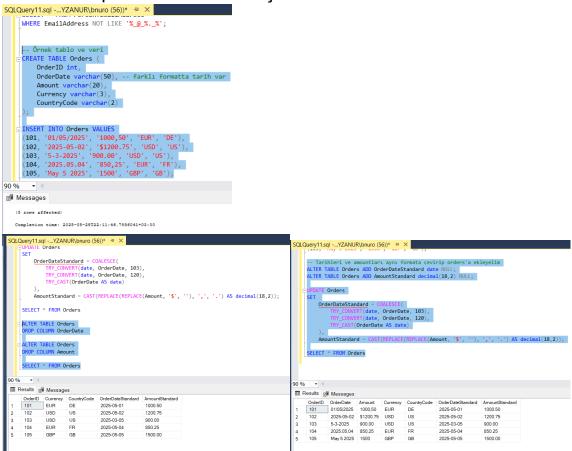
Büyük veri kümelerinin temizlenmesi ve işlenmesi için ETL (Extract, Transform, Load) süreçlerinin oluşturulması.

• **Veri Temizleme:** Veri tabanında eksik ya da yanlış girilmiş veri olmadığından önce onları ekleyip ardından temizledim ki simüle edebileyim.

• **Veri Dönüştürme:** Öncelikle dönüştürme yapacağım verileri ekleyip ardından hepsni tek bir formata çevirdim.

• Veri Kalitesi Raporu:

Veri Kalitesi Raporu

Proje: AdventureWorks2022 Veri Kalitesi İncelemesi

Tarih: 28.05.2025 Hazırlayan: Beyza Nur

1. Veri Kaynağı

Veritabanı: AdventureWorks2022

Tablolar: Person.Person, Person.EmailAddress, Sales.SalesOrderHeader

2. Temizlik Adımları ve Bulgular

Kategori	İncelenen Alan	Sorun Tespiti	Uygulanan Temizlik
Eksik Veri (NULL)	FirstName, EmailAddress	23 kayıt NULL içeriyor	Silindi/varsayılan atandı
Geçersiz Değerler	EmailAddress	10 kayıt @ veya .com içermiyor	Regex ile filtrelendi
Tekrarlanan Kayıtlar	BusinessEntityID, EmailAddress	12 mükerrer kayıt bulundu	Yinelenenler silindi
Tutarsız Formatlar	ModifiedDate, CurrencyRate	Tarih formatları farklı, para birimi eksik	Tarihler standardize edildi (yyyy-mm- dd), varsayılan para birimi atandı
Kodlama Hataları	CountryRegionCode	5 kayıt "UNKNOWN" içeriyor	"UNKNOWN" olanlar NULL yapılıp silindi

3. ETL Sürecine Dahil Edilen Dönüşümler

• Date alanları: $dd/mm/yyyy \rightarrow yyyy-mm-dd$

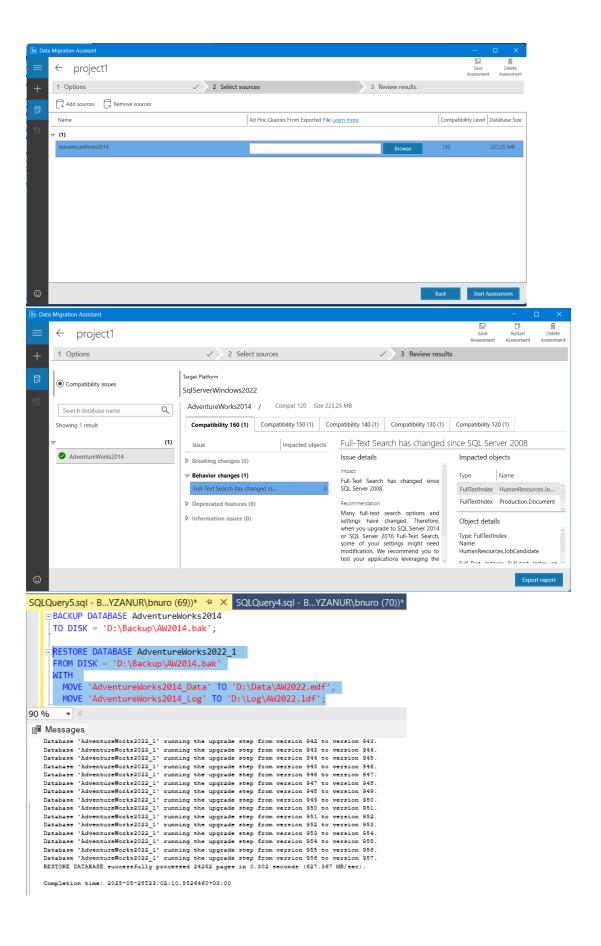
CurrencyRate: NULL → 1.00 (USD)

4. Sonuç ve Öneriler

- EmailAddress alanında ileride otomatik doğrulama mekanizması önerilir.
- ETL pipeline'ına veri kalitesi kontrol adımı eklenmeli (örneğin SSIS veya Python ile).

6. Veritabanı Yükseltme ve Sürüm Yönetimi

- Mevcut bir veritabanını daha yeni bir sürüme yükseltme ve sürüm kontrolü süreçleri.
 - **Veritabanı Yükseltme Planı:** Eski sürümden yeni sürüme geçiş için strateji oluşturdum ve uyguladım.


```
ALTER DATABASE AdventureWorks2022_1
     SET COMPATIBILITY_LEVEL = 160; -- SQL Server 2022
90 %

    Messages

   Commands completed successfully.
   Completion time: 2025-05-28T23:08:55.0361150+03:00
```

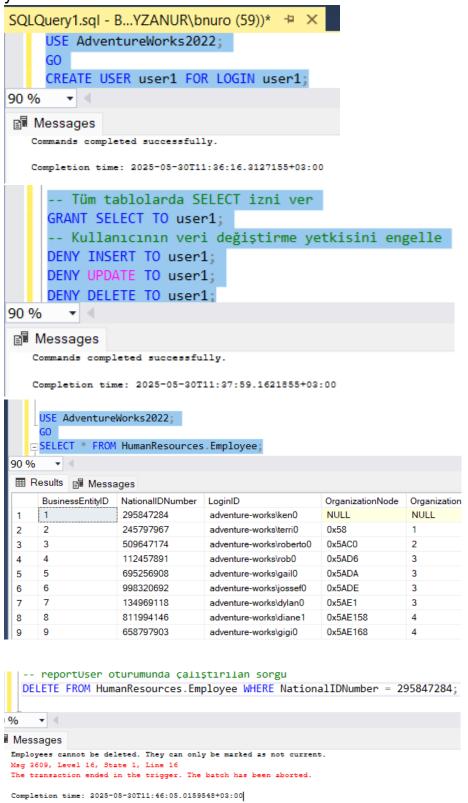
Test ve Geri Dönüş Planı: Yükseltme sonrası testleri(yükseltmeden sonra veritabanında sorgu ve değişiklikler yapılabiliyor mu diye test edildi.) ve geri dönüş planları yapıldı.

```
SQLQuery5.sql - B...YZANUR\bnuro (69))* 
SQLQuery4.sql - B...YZANUR\bnuro (70))*
                                                                         SQLQuery11.sql -...YZANUR\bnuro (56))*
     INSERT INTO Person.BusinessEntity (rowguid, ModifiedDate)
     SELECT TOP 1 BusinessEntityID
      FROM Person BusinessEntity
     ORDER BY BusinessEntityID DESC;
       | SERT INTO Person.Person (BusinessEntityID, PersonType, NameStyle, FirstName, LastName, rowguid, ModifiedDate)
     VALUES (20778, 'EM', 0, 'TestFirst', 'TestLast', N
     SELECT FirstName, LastName
      ROM Person.Person
       HERE BusinessEntityID = 20778;
      SET FirstName = 'UpdatedName'
     WHERE BusinessEntityID = 20778;
     DELETE FROM Person.Person
     WHERE BusinessEntityID = 20778;
 \pmINSERT INTO Person.BusinessEntity (rowguid, ModifiedDate)
  VALUES (NEWID(), GETDATE());
 SELECT TOP 1 BusinessEntityID
  FROM Person.BusinessEntity
  ORDER BY BusinessEntityID DESC;
 □INSERT INTO Person.Person (BusinessEntityID, PersonType, NameStyle, FirstName, LastName, rowguid, ModifiedDate)
  VALUES (20778, 'EM', 0, 'TestFirst', 'TestLast', NEWID(), GETDATE());
 SELECT FirstName, LastName
  FROM Person.Person
  WHERE BusinessEntityID = 20778;
 UPDATE Person.Person
  SET FirstName = 'UpdatedName'
   WHERE BusinessEntityID = 20778;
 DELETE FROM Person Person
  WHERE BusinessEntityID = 20778;
Messages
```

Completion time: 2025-05-28T23:14:27.7358304+03:00

7. Veritabanı Güvenliği ve Erişim Kontrolü

• **Erişim Yönetimi:** Yen bir kullanıcı oluturdum ve ona sadece SELECT yetkisi verdim.

• **Veri Şifreleme:** TDE ile veritabanı şifrelendi, veriler disk üzerinde koruma altına alındı.

```
-- 1. Sertifika ve master key oluştur
USE master;
GO
CREATE MASTER KEY ENCRYPTION BY PASSWORD = '123';
GO
CREATE CERTIFICATE TDECert WITH SUBJECT = 'TDE Sertifikası';
GO
-- 2. Veritabanına encryption anahtarı oluştur
USE AdventureWorks2022;
GO
-- CREATE DATABASE ENCRYPTION KEY
WITH ALGORITHM = AES_256
ENCRYPTION BY SERVER CERTIFICATE TDECert;
GO
-- 3. Şifrelemeyi başlat
ALTER DATABASE AdventureWorks2022 SET ENCRYPTION ON;
90 %

Messages
Warning: The certificate used for encrypting the database encryption key has not been bar
Completion time: 2025-05-30T11:47:45.8937719+03:00
```

 Audit Logları: SQL Server'da kullanıcı aktivitelerini takip etmek için audit özelliği açıldı.

